

بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

امام رضا (علیه السلام)

مناسبات عقل و دین

پایه هفتم

نظریه عقلانیت نرم دینی

نظریه صفاتی در اخلاق

محسن عباس نژاد

سرشناسه: محسن عباس نژاد

عنوان و نام پدیدآور: امام رضا (ع) و مناسبات عقل و دین / نویسنده: محسن عباس نژاد

تهیه شده در بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

مشخصات نشر: مشهد: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص. — شابک: ۹۷۸ ۶۰۰ ۵۵۳۸ ۱۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا — باداداست: واژه نامه

موضوع: علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۷۱۵۴ - ۲۰۳ ق. — نظریه درباره عقل و وحی

موضوع: عقل و وحی — عقل و ایمان — علم و دین — فلسفه و دین — شناخت (فلسفه اسلامی)

نماینه افزوده: بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ م ۳۳ ج BP۲۷/۳۵

رده‌بندی دیوبی: ۲۹۷/۹۵۷

شماره کتابشناس ملی: ۲۳۱۶۲۸۶

بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

امام رضا (ع) و مناسبات عقل و دین

نویسنده: محسن عباس نژاد

کارشناس و نمونه خوان: محمد مجتبی فر

ویراستاری، حروفچینی و صفحه آرایی: حسین رضائی

ناشر: انتشارات بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳

تعداد صفحه: ۳۹۲

شابک: ۹۷۸ ۶۰۰ ۵۵۳۸ ۱۵-۱

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ و متعلق به بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه است

آدرس: مشهد مقدس، رضاشهر، خوار رضوی، رضوی ۳۱، بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه

تلفن‌های تماس: ۸۷۹۰۳۰۰ - ۰۹۱۵۳۲۰۴۰۲۲ - دورنگار: ۰۵۱۱۶۸۷۹۹۵۱۵

www.suqr.ir

info@suqr.ir

فهرست موضوعات

بخش اول منابع معرفت

۱۵	مقدمه
۱۷	چیستی عقل و دین
۱۷	چیستی عقل
۲۲	چیستی دین
۲۳	آموزه‌های معرفت شناسانه در کلام امام رضا(ع)
۲۵	واقع‌نمایی شناخت
۲۵	واقع‌نمایی شناخت در فلسفه اسلامی
۲۷	واقع‌نمایی شناخت در فلسفه غرب
۲۹	واقع‌نمایی شناخت در آموزه‌های رضوی
۳۰	تأکید بر حجیت عقل
۳۲	بهره‌گیری از بدیهیات برای اثبات عقلانی آموزه‌های دینی

عدم تخطئه ادراکات حسی

واقع گرایی انتقادی

نقش دین در شکوفایی خرد

منابع معرفت

منابع درونی معرفت

حس

حس و بررسی دیدگاه ماده گرایان درباره ادراک حسی

عقل

کارکرد عقل در عبادات

ویژگی معرفت قلبی

قلب

علم حضوری

ویژگی های معرفت قلبی

شناخت های قلبی در متون اسلامی

قلب مرکز تمامی ادراکات انسانی

ظرفیت قلب برای درک معارف غیبی

محدودیت های منابع درونی معرفت

منابع بیرونی معرفت

قرآن کریم

امامان معصوم (علیهم السلام)

ضرورت وجود امام در کلام امام رضا (ع)

علم امام

۸۰	علم غیب امام
۸۵	نمونه‌هایی از علم غیب امام رضا (ع)
۸۷	عضمت انبیاء و امامان معصوم (ع)
۹۰	انباء انبیاء در کلام امام رضا (ع)
۹۲	جمع‌بندی

بخش دوم: مناسبات عقل و دین در حوزه اعتقادات

۹۵	مدخل
۹۷	دیدگاه‌های قائلین به عدم امکان تبیین عقلانی باورهای دینی در مسیحیت
۹۷	ملحدین
۹۸	پوزیتیویسم
۱۰۱	نقد اصل تحقیق‌پذیری پوزیتیویسم منطقی
۱۰۶	فیلسوفان تحلیل زبانی
۱۰۹	نقد و بررسی دیدگاه ویتگنشتاین و فیلسوفان تحلیل زبانی
۱۱۳	ایمان‌گرایان
۱۱۵	براهین‌کی‌پرکگارد در دفاع از ایمان‌گرایی
۱۱۹	نقد و بررسی ایمان‌گرایی
۱۲۱	عدم تناقض خردورزی با شورمندی ایمانی
۱۲۴	معرفت‌شناسی اصلاح‌شده
۱۲۷	اعتقاد به وجود خداوند به عنوان اعتقاد پایه
۱۲۹	نقد دیدگاه معرفت‌شناسی اصلاح‌شده
۱۳۳	مسئله فطرت

دیدگاه های قائلین به عدم امکان تبیین عقلانی آموزه های دینی در اسلام

اهل حدیث

نقد و بررسی دیدگاه اهل حدیث

متصوفه

اصول عرفان اسلامی

بررسی جایگاه عقل در عرفان و تصوف

نقد و بررسی دیدگاه متصوفه در باب عقل

اخباریان

ویژگی های تفکر اخباری گری

نقد و بررسی نفی توحید به عقل در باورها و احکام دینی

ضرورت فعالیت عقلانی در تفسیر متون دینی

نقد دیدگاه اخباریان در باب کارگیری عقل در متون دینی

وضع حدیث و ضرورت بکارگیری عقل در روایات

ضرورت بکارگیری عقل در اصول دین

نقد و بررسی نظریه اخباریان در نفی حجیت ظواهر کتاب

نقد شیخ انصاری بر اخباریان

مکتب تفکیک

ضرورت پیش فرض ها در فهم متون دینی

سنجش معارف دینی و دانش های بشری

دلایل بررسی های تطبیقی میان دانش های بشری و معارف دینی

عدم مخالفت امامان معصوم (ع) با ترجمه علوم وارداتی

سودمندی بررسی های تطبیقی برای معرفت دینی

۲۰۸	نگاه دین به نهاد دانش
۲۱۰	دلایل وام گیری متفکران اسلامی از نظام‌های عقلانی بیرونی
۲۱۵	نظریه عقلانیت نرم گزاره‌های دینی
۲۱۷	اصل اول: عقلانیت یکسان باورهای دینی و علمی
۲۱۸	گزارش‌رودن یکسان علم و دین از پیش فرض‌های غیر تجربی
۲۲۰	آزمون پذیری یکسان علم و دین
۲۲۴	بکارگیری انسان مدعی‌های تمثیلی در علم و دین
۲۲۷	جمع بندی
۲۲۹	اصل دوم: عقلانیت بیشتر در برابر نظریات معارض
۲۳۰	قاعده دفع ضرر محتمل
۲۳۳	قاعده «جلب منفعت»
۲۳۴	غلبه وجه اقناعی بر وجه اثباتی در براهین دین
۲۳۶	جدال احسن
۲۳۷	شاهد صدقی به نام معجزه
۲۴۰	خردپسندی و جامعیت دین
۲۴۴	فطری بودن دین
۲۴۵	زندگی اولیای دینی
۲۴۸	اصل سوم: اثبات پذیری نرم
۲۴۸	اثبات پذیری جزئی و فی الجمله مدعیات دینی
۲۵۰	امکان شناخت فی الجمله خداوند در کلمات اهل بیت (ع)
۲۵۳	محدودیت‌های شناخت عقلانی مدعیات دین
۲۵۵	امکان ناپذیری نقض اصول قطعی عقل در مدعیات دینی

خود بسندگی عقل در تعیین محدودیت‌های خویش

افزایش توانایی‌های عقل در پرتو تربیت دینی و پیشرفت دانش

اثبات پذیری قوی مدعیات دینی

محدودیت‌های تجربه برای اثبات مدعیات دینی

اثبات پذیری « قوی » و اثبات پذیری « قاطع »

نمونه‌هایی از اثبات پذیری نرم گزاره‌های دینی در کلمات امام رضا (ع)

بیان وجود خدا

توحید

توحید صفتی

توحید صوری

نبوت

امامت

اصل چهارم : انعطاف پذیری گزاره‌های دینی و معارف بشری

تحول پذیری نظریات علمی

تأویل پذیری متون دینی

مسئله صفات الهی و انعطاف پذیری متون دینی

حل مشکل صفات الهی در حکمت متعالیه

تأویل گزاره‌های دینی در زمینه صفات الهی

چگونگی تأویل پذیری صفات الهی در کلام امام رضا (ع)

بخش سوم : مناسبات عقل و دین در حوزه اخلاق

۳۰۳	نظریه اخلاق مبتنی بر صفات الهی
۳۰۳	مفهوم دین و اخلاق
۳۰۵	معانی حسن و قبح
۳۰۶	منشأ احکام اخلاقی
۳۰۸	بررسی نظریه بستگی اخلاق به دین
۳۰۸	نظریه امر الهی
۳۱۰	بررسی نظریه اخلاقی مبتنی بر صفات الهی (نظریه مختار)
۳۱۴	اخباری یا انشائی بودن گزاره‌های اخلاقی
۳۱۷	تبیین واقع گرایی اخلاقی در نظریه صفاتی
۳۱۹	اخباری یا انشائی بودن گزاره های اخلاقی در نظریه صفاتی
۳۲۱	بررسی جایگاه نظریه «صفاتی» در میان نظریات اخلاقی
۳۲۲	نظریه «صفاتی» و نظریات توصیفی غیر تحویل گرا
۳۲۴	نظریه «صفاتی» و نظریات توصیفی تحویل گرا
۳۲۸	نیازمندی های متقابل دین و اخلاق
۳۲۹	نیازمندی های اخلاق به دین
۳۲۹	تبیین اخلاق
۳۳۱	تعیین مضادیق اخلاقی
۳۳۷	تسهیل در تربیت اخلاقی
۳۳۹	نقش اراده انسانی در اخلاق
۳۴۱	جایگاه تربیت در اخلاق

آزادی اراده

نیازمندی‌های دین به اخلاق

اخلاق پیش فرض پذیرش دین

برهان اخلاقی کانت

تقریر دیگری از برهان اخلاقی

اخلاق پشتوانه التزام به دین

فهرست ها

فهرست آیات

فهرست روایات

فهرست اعلام

فهرست منابع